

РЕШЕНИЕ

№ 226

гр. Русе, 26.11.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – РУСЕ, ТРЕТИ НАКАЗАТЕЛЕН СЪСТАВ, в
публично заседание на двадесет и пети ноември през две хиляди двадесет и
пета година в следния състав:

Председател: А. Иванов

Членове: Пламен Дочев
Явор Влахов

при участието на секретаря Кристиана М.
в присъствието на прокурора Х. Ст. М.
като разглежда докладваното от Пламен Дочев Въззивно частно наказателно
дело № 20254500601017 по описа за 2025 година
Производството по делото е по чл.163,ал.1 от ЗЗ.

Делото е образувано по въззивна жалба от А.М. чрез служебен защитник
адвокат С.П. срещу решение № 170/28.10.2025
г. по ЧНД № 294/202 г. на БРС с което лицето А. М. М. , е настанен на
задължително стационарно лечение, в специализирано здравно заведение –
ДПБ-Бяла, за срок от три месеца, с диагноза " F 20.0 Параноидна шизофрения.
Пристъпно протичане. Без когнитивен дефицит.С жалбата се навеждат
оплаквания за незаконосъобразност и неправилност на решението, като се
иска постановяване на друго поради липсата на предпоставките, визирани
в чл.155 от ЗЗ.

С жалбата се твърди, че изводите за необходимост от задължително
стационарно лечение спрямо А.М. са неправилни, тъй като, лицето не попада
в посочените хипотези на чл.146,ал.1,т.1 и 2 от ЗЗ. Сочи се, че показанията на
свидетелите не установяват по безспорен начин с кои конкретни свои действия
А.М. е опасен за себе си и околните, за да са налице предпоставките за
задължително лечение.

По изложените съображения се иска отмяна на стационарното лечение или
намаляване на срока за лечение, както и замяна на лечебното заведение от
ДПБ -Бяла с психиатрично отделение на ЦПЗ-Русе .

За Окръжна прокуратура-гр.Русе се явява представител, който оспорва
жалбата в съдебното заседание. Пледира за потвърждаване на решението.

За жалбоподателя се явява в съдебното заседание адв.С.П. която поддържа жалбата и моли съдът да я уважи.

Жалбоподателя се явява лично в съдебно заседание и заявява, че е здрава и не се нуждае от лечение.

РОС, след като разгледа въззивната жалба, събраните по делото доказателства, атакувания съдебен акт и взе предвид становището на страните, прие за установено следното:

Въззивната жалба е подадена от надлежна страна с право и интерес да обжалва срещу подлежащ на въззивен контрол съдебен акт в законоустановения срок, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество, въззивната жалба е частично основателна, поради следното:

РС правилно, с оглед събраните пред него доказателства е приел, че А.М. страда от „Параноидна шизофрения. Пристъпно протичане. Без когнитивен дефицит“. Без съзнание за психично заболяване, некритичен към моментното си състояние. Това заболяване е сред лимитативно изброените в чл.146,ал.1,т.1 от ЗЗ, което предполага наличието на медицинския критерий за задължително лечение. Законосъобразен при така установената фактическа обстановка е и изводът на РС, че с оглед наличното заболяване и възможна проявата на агресивно асоциално поведение към околните А.М. подлежи на задължително лечение.

На следващо място, законосъобразен е и изводът на БРС, че А.М. не е способен да дава информирано съгласие за своето лечение. Изложените мотиви от БРС се подкрепят от събраните доказателства пред него, поради което се частично се споделят от въззивната инстанция.

РОС е длъжен да изложи собствени мотиви, за да обоснове преценката си по чл.162,ал.2 и ал.3 от ЗЗ. Според РОС, районният съд е следвало да изложи съображения и във връзка с разпоредбата на чл.147,ал.2 от ЗЗ, която предвижда, че оценката за наличие на психично разстройство не може да се основава на семейни, професионални или други конфликти, както и на данни за прекарано в миналото психично разстройство.

При това положение въззивният съд следва да изложи своите съображения във връзка с анализа на всички обстоятелства и тяхната преценка с оглед определяне на формата на задължителното лечение, както и във връзка с лицето, което да бъде назначено да дава информирано съгласие за лечение съобразно чл.162,ал.2 изр.2 и ал.3 от ЗЗ.

Съгласно чл.155/ЗЗ на задължително настаняване и лечение подлежат лицата по чл.146,ал.1,т.1 и 2 от ЗЗ, които поради заболяването си могат да извършат престъпление, което представлява опасност за близките им, за околните, за обществото или застрашава сериозно здравето им. От доказателствата по делото следва изводът, че А.М. има заболяване което попада в хипотезата на чл.146,ал.1,т.1 от ЗЗ, което е установено категорично от писмените доказателства по делото. Същото заболяване може да повлияе на освидетелстваното лице да извърши престъпление, което представлява опасност за околните и следователно е изпълнена и втората кумулативна

предпоставка на закона. В настоящия случай тази връзка на заболяването с конкретната проява е установена от свидетелските показания, събрани пред първа инстанция, а и се подкрепя от свидетелските показания пред въззивна инстанция. Самата проява се изразява в това, че А.М. след конфликт със своята майка и брат си им нанася удари с ръка.

В случая съществено е, че БРС не е обсъдил обективността, че установените факти по делото са тясно свързани с междуличностния конфликт между А.М. и майка му, който продължава в дълъг времеви период, свързан с решението на А.М. да напусне обучението си по дентална медицина в гр. Варна и да се заеме с интернет търговия след продажба на собствения си апартамент в с.гр.

По тази причина настоящият състав счита, че установеното по делото от РС само по себе представя само едната позиция в конкретния конфликт и отразява само една от неговите фази, а в същото време БРС не е положил необходимите усилия да прецени цялостната ситуация, свързана с установените факти.

Следва да се обърне внимание, че доколкото предмет на производство по 33 е наличие или липса на законови предпоставки за налагане на принудителна мярка - принудително настаняване и лечение, с което може да се засягат в много висока степен правата на личността, е необходима внимателна и цялостна преценка на всички обстоятелства във всеки конкретен случай при действие на засилено служебно начало, за да може съдебният акт да постигне нужния баланс между преследваните разнопосочни законови цели, които са, на първо място, защита на здравето на личността и сигурността на другите граждани, а от друга страна, да защити свободата и неприкосновеността на личността и правото на личен избор.

В тази връзка въззивният съд съобрази и следните обстоятелства.

В съдебно заседание пред въззивния съд беше изслушано лицето А.М., като същият беше ориентирана за време, място и пространство. Отговаря спокойно, адекватно и уверено на поставените въпроси, но няма съзнание, че му е необходимо лечение и отрича да има заболяване. Категорично отрича да е станала причина за конфликта със своите роднини и да е упражнявал физическо насилие спрямо майка си. Признава, че е бил лекуван преди и се е чувствал по-добре от лекарствата, които е взимал в последно време в ДПБ-Бяла.

В съдебно заседание бяха разпитани и майката на Ал.М. Е. И. М. и лекуващият го лекар в ДПБ-Бяла.

Свид.Е.М. потвърждава, че според нея той не е опасен за себе си и не е опасен и за хората. Относно конфликтите, в които А.М. е влязъл с брат си и майка си по нейни съждения когато го провокират или обидят, реагира импулсивно и това му създава проблеми. Майката заявява, че не я е виждала синът и да оказва агресия, нито е чувал някой да се оплаква от посегателства. Свидетелката Е.М. декларира уверено своята готовност да полага

необходимите грижи за Ал.М. и да следи той да спазва предписаната медикаментозна терапия, като следи за приема на лекарства.

Съдът дава вяра на дадените свидетелски показания на свидетеля, разпитан пред него, тъй като същата добросъвестно, пълно и обективно представят своите възприятия за Ал.М. и особеностите на неговия характер във връзка с взаимоотношенията му с други хора.

Предвид това се налага изводът, че А.М. е податлива на конфликти и провокации, но не е проявявала физическа агресия към околните, макар в продължителния конфликт с Е.М. да е бил провокиран от нейна страна. А.М. и преди е имал подобни пристъпи на асоциално поведение, но с приема на лекарства е имал подобрене и успокояване в състоянието си, като една от причините за новото влошаване на състоянието на А.М. е конфликтът между него и майка му. Тези изводи се потвърждават от разпита на свид.пред РОС на вещото лице и от обясненията на А.М., дадени пред настоящата инстанция.

Според вещото лице д-р Б. лечението може да продължи амбулаторно при условие, че А.М. приема медикаментите под надзор на лице даващо информирано съгласие.

Новите доказателства, събрани пред въззивния съд, и новата оценка на състоянието на А.М. дават основание съдът да приеме, че в случая стационарната форма на лечение ще е прекалено тежка принуда спрямо личността на А.М., поради което по-подходяща форма за лечение е амбулаторната при стриктния контрол на Е.М.. Във връзка със срока на лечение настоящият състав приема, че подходящият срок за амбулаторно лечение е два месеца, считано от постановяването на настоящото решение.

Съдът преценява, че при това положение е много по-вероятно положителното повлияване от терапията да се постигне при полагане на грижи от близки хора като майката на А.М., на които той има доверие. В тази връзка съдът възлага на Е.М. да полага специални грижи и внимание към лечението на А.М., като държи постоянна връзка с лекуващите психиатри в определеното лечебно заведение и осигурява контрол при спазване на предписаната терапия, както и съдейства за транспорта и придружаване до и от ЦПЗ-Русе. Това задължение има своето високо нравствено измерение и с оглед доброволното ѝ поемане от лицето предполага голяма отговорност, която съдът вменява на Е. М. с убеждението, че тя ще допринесе за успешното лечение на сина си.

При така направените изводи БРС неправилно е назначил лице определено от кмета при Община гр.Бяла, да дава информирано съгласие вместо Ал.М., тъй като по делото се установи по категоричен начин, че майката на А.М., Е.М. е в добри отношения с освидетелстваното лице и декларира пълна готовност да съдейства за неговото лечение, поради което тя следва да бъде определен като лице, което да дава информирано съгласие вместо А.М. на основание чл.162,ал.3,изр.1 от ЗЗ. Само ако липсва възможност да се назначи близко лице, се прилага чл.162,ал.3 изр.2 от ЗЗ, но от доказателствата събрани пред въззивния съд се установи, че настоящият случай не е такъв, доколкото има лице от близките, което е съгласно да дава

информирано съгласие.

Поради изложените съображения въззивният съд намира, че наличната потенциална опасност в поведението на А.М. не е с интензитет, обосноваващ необходимостта от провеждане на стационарна форма на задължително лечение. Доколкото съобразно установеното от доказателствата по делото състоянието на А.М. допуска провеждане на амбулаторно лечение в условията на домашно лечение със провеждане на контролни прегледи в режим, определен от психиатрите в ЦПЗ-Русе, като терапията се осъществява и под контрола на Е. М., въззивният съд счита именно тази форма на лечение за най-адекватна в конкретния случай. Съдът намери, че както формата, така и срокът на лечението ще способстват за целеното подобряване на състоянието на А.М., за която ще бъдат положени и специални грижи. Е.М. майка на А.М., която е от най-близките му хора, следва да полагат постоянно грижа и да проявяват особено внимание към неговото здраве като следят А.М. редовно да си взема лекарствата, тъй като в противен случай, ако не го направят рискът от бъдещо настаняване на М. в лечебно заведение при стационарна форма на лечение за много продължителен период ще бъде много голям.

При така изложените съображения съдът намира, че обжалваното решение следва да бъде изменено в частта, определяща приложимата форма на задължително лечение, а именно: от стационарна в амбулаторна, като лечението следва да се проведе от специалистите в ЦПЗ-Русе.

Решението на РС следва да бъде изменено и в частта, с която е назначено лице определено от кмета при Община Бяла за изразяване на информирано съгласие, като вместо това въззивният съд назначава Е. И. М. с ЕГН-***** с адрес гр.Разград,бул.***** за лице, което ще дава информирано съгласие вместо А.М..

Мотивиран от горното и на основание чл.163,ал.1 от ЗЗ, съдът

РЕШИ:

ИЗМЕНЯ Решение170/28.10.2025 г. по ЧНД № 294/2025 г. на БРС в частта му относно формата на задължителното лечение на А. М. М., като вместо стационарна форма на задължително лечение в ДПБ-Бяла, за срок от три месеца, **ОПРЕДЕЛЯ АМБУЛАТОРНА ФОРМА** в Диагностично-консултативен блок на ЦПЗ-Русе, при реда и условията на чл.155 от ЗЗ, за срок от 2/ДВА/ МЕСЕЦА.

ИЗМЕНЯ Решение170/28.10.2025 г. по ЧНД № 294/2025 г. на БРС в частта му, с която е назначено служебно лице от кмета на Община -Бяла, което да дава информирано съгласие, като вместо тава **НАЗНАЧАВА Е. И. М. с ЕГН-***** с адрес гр.Разград, бул.******* който да дава информирано съгласие за лечението на А. М. М..

ПОТВЪРЖДАВА решението в останалата му част.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

Препис от решението за сведение и изпълнение да се изпрати на ДПБ-Бяла , ЦПЗ-Русе, РОП и Е. И. М..

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____